

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 20Co/11/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8817208354
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8817208354.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a členov senátu JUDr. Petra Straku a JUDr. Viery Kandrikovej, v spore žalobcu: X., V., so sídlom S. T. G. X. XXXX/XX, XXX XX M., D. R. E.: XXX XX XXX, proti žalovanému: F. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom W. XXX/X, XXX XX V. Z., t. č. T. H., o zaplatenie 300,00 Eur s prísl., o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 11CSp/319/2017-49 zo dňa 23.05.2018 takto

rozhodol:

Z r u š u j e sa rozsudok vo výroku I. a III. a v rozsahu zrušenia sa vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol: „I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 300 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 350 Eur od 19.11.2014 do 14.03.2016 a úrok z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 300 Eur od 15.03.2016 do zaplatenia, a to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalobu v časti o zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 12 Eur z a m i e t a.

III. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania vo výške 92 % s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom 1.inštancie v samostatnom uznesení.“

1.1. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že dňa 13.10.2014 uzavreli strany sporu zmluvu podľa zákona č. 129/2010 Z.z., predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru právnym predchodcom žalobcu (spoločnosťou X. a.s.) žalovanému. Výška úveru bola dohodnutá na 350,00 Eur so splatnosťou 28 dní odo dňa poskytnutia úveru, pričom úver mal byť poskytnutý najneskôr do 2 pracovných dní od uzavretia zmluvy. Žalovaný prostriedky z úveru riadne a včas nevrátil. Zmluva bola uzavretá prostredníctvom prostriedkov diaľkovej komunikácie (cez internet), povinná písomná forma sa teda považuje za zachovanú.

1.2. Súd prvej inštancie v časti o zaplatenie sumy 300,00 Eur žalobe vyhovel, nakoľko mal za to, že ide len o poskytnutú istinu po uhradení sumy 50,00 Eur žalovaným. Vzhľadom na skutočnosť, že žalobca poskytol žalovanému sumu 350,00 Eur a sumu 50,00 Eur žalovaný uhradil, súd vyhovel žalobe vo výške 300,00 Eur.

1.3. Žalovaný sa so zaplatením dlžnej sumy dostal do omeškania. Preto vzniklo žalobcovi popri práve na zaplatenie istiny aj právo na zaplatenie úroku z omeškania v zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

1.4. Súd priznal žalobcovi úrok z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 350,00 Eur od 19.11.2014 do 14.03.2016 (t.j. do dňa úhrady sumy 50,00 Eur) a úrok z omeškania od 15.03.2016 do zaplatenia.

1.5. Súd prvej inštancie zamietol žalobu v tej časti, v ktorej sa žalobca domáhal priznania zmluvnej pokuty vo výške 12 Eur. Súd totiž dospel k záveru, že dojednanie o zmluvnej pokute v čl. 18 Všeobecných obchodných podmienok žalobcu je neprijateľnou podmienkou v spotrebiteľskej zmluve, pretože je

objektívne spôsobilé spôsobiť značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

1.6. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku.

2. Proti tomuto rozhodnutiu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný, v ktorom uviedol, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a tým neboli splnené procesné podmienky. Na výzvy žalobcu nemohol reagovať, keďže sa nachádzal v R. vo W.. Nemá žiadny príjem a ako doživotne odsúdený nebude mať možnosť úhrady splátok, prípadne ďalších poplatkov.

3. Žalobca sa k odvolaniu žalovaného písomne nevyjadril.

4. Krajský súd v Prešove (ďalej len odvolací súd) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) preskúmal napadnuté rozhodnutie ako aj konanie mu predchádzajúce podľa zásad upravených v ust. § 379 a nasl. CSP bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné.

5. Podľa § 39 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza, alebo sa prieči dobrým mravom.

6. Podľa § 39a OZ, neplatný je právny úkon urobený fyzickou osobou nepodnikateľom, pri ktorom niekto zneužije tieseň, neskúsenosť, rozumovú vyspelosť, rozrušenie, dôverčivosť, ľahkomyselnosť, finančnú závislosť alebo neschopnosť plniť záväzky druhej strany a dá sebe alebo inému sľúbiť alebo poskytnúť plnenie, ktorého majetková hodnota je vzhľadom na vzájomné plnenie v hrubom nepomere.

7. Podľa § 3 ods. 1 OZ, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občiansko-právnych vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

8. Z obsahu úverovej zmluvy - zmluvy o pôžičke je zrejmé, že medzi stranami sporu bola dohodnutá odplata nie vo forme úrokov, ale vyjadrená pevnou sumou, ktorá je podľa názoru odvolacieho súdu zámerne vyjadrená pevným poplatkom vo výške 100 Eur a nie percentuálne.

8.1. Napriek tomu, že veriteľ obišiel túto jeho povinnosť a nevyjadril odplatu vo forme úroku je zrejmé, že dohodnutá odplata v predmetnej úverovej zmluve je neprimerane vysoká a je v rozpore s dobrými mravmi.

9. Odvolací súd zistil, že dohodnutá odplata predstavuje 342,8 % úrok ročne. Odplatu v takejto výške nemožno posúdiť inak, len ako v rozpore s dobrými mravmi a je potrebné ju považovať za absolútne neplatné zmluvné dojednanie podľa § 39 OZ.

10. Z takéhoto absolútne neplatného právneho úkonu nemôžu dotknutému účastníkovi právneho úkonu vzniknúť žiadne práva, či povinnosti.

11. Odvolací súd poukazuje na rozsudok NS ČR vo veci 21Cdo 1484/2004 zo dňa 15.12.2004 ,V projednávané věci soudy zjistily, že úroková míra u úvěrů poskytovaných bankami činila v době uzavření smluv o půjčce 9 až 15,5% ročně. Vzhledem k tomu, že dohodnutá výše úroků (ve výši 60% ročně) podstatně (téměř čtyřnásobně) přesahovala horní hranici této obvyklé úrokové míry, je za tohoto stavu věci odůvodněn právní závěr, že šlo o ujednání, které je v rozporu s dobrými mravy, a tedy ve smyslu ustanovení § 39 obč. zák. neplatné.“(Porovnaj tiež rozsudok NS SR vo veci 5Cdo/26/2011 zo dňa 26.04.2012).

12. Hoci maximálna výška úrokov (ako odplaty za užívanie požičanej finančnej čiastky) pri peňažných pôžičkách ani pri úveroch nie je žiadnym právnym predpisom limitovaná a je ponechaná výlučne na dohodu zmluvných strán, nie je neobmedzená. O takýto stav pôjde spravidla vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy (porov. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 1MCdo 1/2009 zo dňa 31.07.2009).

13. Úrok z úveru vo výške odporujúcej dobrým mravom, s ktorým zákon spája absolútnu neplatnosť (§ 39 OZ), nemožno obhajovať ani princípom zmluvnej slobody. Zmluvná sloboda účastníkov právneho vzťahu nie je neobmedzená a nesmie vybočiť z určitých aj právom akceptovateľných hraníc.

14. Odvolací súd ďalej len poznamenáva, že súdy sa značne kriticky vyjadrili už aj k nižším úrokovým sadzbám (5Cdo 26/2011 (48%), 1MCdo 1/09 (60%), Krajský súd v Prešove vo veci 3Co67/2008 (25%). Nemecký BGH v rozsudku z 13.3.1990 AZ XI ZR 252/89 vyhlásil úver s rozdielom o 12% percentuálnych bodov oproti priemeru na trhu pre obdobný úver za nemravný a žalobu zamietol pre rozpor plnenia s dobrými mravmi (civilnoprávna úžera). Švajčiarsky spolkový súd znížil v roku 1967 rozhodnutím z 1.4.1967 úrokovú sadzbu v prípadoch úverov pre spotrebiteľov z 26% na 18% a sadzbu 26% vyhlásil za odporujúcu dobrým mravom.

15. Záverom odvolací súd zdôrazňuje, že v danom prípade nemožno posúdiť konanie právneho predchodcu žalobcu inak, len ako konanie úžerné, ktoré je v právnom poriadku Slovenskej republiky neakceptovateľné a nepoživajúce právnu ochranu.

16. Súd prvej inštancie nepostupoval správne pokiaľ sa nezaoberal výškou úroku z úveru, ktorá v danom prípade činí 342,8 % ročne a neporovnával ju s úrokmi poskytovanými peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy.

17. S prihliadnutím na uvedené odvolací súd postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b) CSP rozsudok vo vyhovujúcom výroku I. a v súvisiacom výroku III. o trovách konania zrušil a v rozsahu zrušenia vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

18. V ďalšom konaní súd prvej inštancie nárok uplatnený žalobou opätovne posúdi vo vyššie naznačených intenciách a vyvodí konzekvencie s poukazom na ustanovenie § 3 OZ, svoje rozhodnutie odôvodní spôsobom podľa ustanovenia § 220 CSP. V novom rozhodnutí súd prvej inštancie rozhodne taktiež o trovách celého konania, vrátane trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

19. Rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).